

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. februar 2011
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2010-9404-0148
Dok.: BBO41653

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed samt lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Skærpelse af bødestrafen for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen m.v.) (L 102), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. januar 2011.

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed samt lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Skærpelse af bødestraffen for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen m.v.) (L 102):

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 12. januar 2011 fra Gadejuristen, jf. L 102 - bilag 4.”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten vedrørende de spørgsmål, som i henvendelsen fra Gadejuristen er behandlet under overskriften ”Rigsadvokatens redegørelse og lovforslagets almindelige bemærkninger”. Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”1. Justitsministeriet har i medfør af § 23 i lov om politiets virksomhed (politiloven) udstedt bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005 om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger (ordensbekendtgørelsen).

Ordensbekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. juli 2005, erstattede de tidligere gældende lokale politivedtægter, som var fastsat i de enkelte politikredse med udgangspunkt i den tidligere gældende normalpolitivedtægt.

Det følger af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, at slagsmål, skrigen, råben eller anden støjende, voldelig, fornærmelig eller lignende optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, ikke må finde sted. Endvidere er det efter § 3, stk. 2, forbudt at udvise uanstændig eller anstødelig opførsel, der er egnet til at forulempe andre eller vække offentlig forargelse, ligesom det efter stk. 3 er forbudt at færdes så påvirket af alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, at det kan give anledning til ulempe for andre.

Efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 1, kan politiet påbyde enhver at undlade at stå stille på et bestemt sted eller at færdes frem og tilbage på kortere strækninger, når den pågæl-

dendes ophold eller færden medfører ulempe for de omkringboende eller forbigående, eller når der er begrundet formodning om, at den pågældende på dette sted udøver en strafbar adfærd.

Det følger endvidere af ordensbekendtgørelsen § 6, stk. 2, at politiet, når en person flere gange har overtrådt bestemmelsen i § 3, kan meddele den pågældende forbud imod at færdes frem og tilbage eller tage ophold inden for en afstand af 100 meter fra det sted, hvor den seneste overtrædelse er begået. Det er en betingelse for meddelelse af forbud, at der er grund til at tro, at den pågældende ellers vil gentage forseelserne inden for det område, som forbuddet vil omfatte.

Efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3, finder stk. 2, for så vidt angår veje, tilsvarende anvendelse med hensyn til den, som i oftere gentagne tilfælde har fået et påbud efter § 6, stk. 1.

Forbud meddelt efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2 og 3, skal ifølge stk. 5 meddeles skriftligt og være begrundet. Endvidere skal der fastsættes en frist for forbuddet, der ikke kan overstige 2 år.

2. Rigsadvokaten har i Rigsadvokatmeddelelse nr. 10/2005 om sanktionspåstande i sager om overtrædelse af bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden mv. (ordensbekendtgørelsen) fastsat vejledende retningslinjer om strafpåstanden ved en række overtrædelser af ordensbekendtgørelsen.

Det følger af Rigsadvokatens retningslinjer, at overtrædelser af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, i dag straffes med en bøde fra 600 kr. til 1.500 kr. Bøden forhøjes dog, hvis overtrædelsen sker mens eller i umiddelbar forlængelse af, at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, jf. ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 1, 2. pkt.

Overtrædelser af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3, straffes ifølge retningslinjerne med en bøde på 600 kr.

Bødetaksten på 600 kr. skal ifølge retningslinjerne også anvendes ved overtrædelser af påbud og zoneforbud meddelt i medfør af ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 1 og 2.

Retningslinjerne indeholder ikke en vejledende bødetakst for overtrædelse af zoneforbud meddelt i medfør af ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3.

3. Efter anmodning fra Justitsministeriet har Rigsadvokaten foretaget en samlet gennemgang af bødetaksterne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 10/2005 med henblik på at vurdere, om der kan være grundlag for at ændre de gældende bødetakster.

Rigsadvokatens redegørelse om bødetaksterne for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen indeholder en række forslag til forhøjelser af bøderne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 10/2005.

I redegørelsen foreslår Rigsadvokaten bl.a., at bøden for overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, i form af voldelig optræden/slagsmål forhøjes til 3.000 kr., som kan forhøjes yderligere afhængig af overtrædelsens karakter og konsekvenser, herunder når der er tale om personskade.

Endvidere foreslås bøden for overtrædelse af den øvrige del af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, forhøjet til 1.500 kr., mens bøden for overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3, foreslås forhøjet til 1.000 kr.

Rigsadvokaten foreslår desuden, at bøden for overtrædelser af påbud/zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 1, forhøjes til 1.000 kr., mens bøden for overtrædelser af zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2, forhøjes til 2.000 kr. Rigsadvokaten har herved henvist til, at zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2, forudsætter, at den pågældende flere gange har overtrådt ordensbekendtgørelsens § 3 om gadeorden mv., og at der er grund til at tro, at den pågældende vil gentage overtrædelserne på det pågældende sted. Det er derfor Rigsadvokatens opfattelse, at bøden for overtrædelse af forbuddet i § 6, stk. 2, bør være højere end den foreslåede bøde for overtrædelse af ordensbekendtgørel-

sens § 3 (bortset fra overtrædelse af § 3, stk. 1, ved voldelig optræden/slagsmål).

Rigsadvokaten bemærker endvidere, at bøden for overtrædelse af påbud/zoneforbud efter henholdsvis ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 1, og § 6, stk. 2, ikke nødvendigvis bør udmåles i samme niveau. Rigsadvokaten har herved lagt vægt på, at påbud/zoneforbud efter stk. 1 alene kræver en ulempe eller en begrundet formodning om strafbar adfærd, mens zoneforbud efter stk. 2 forudsætter, at den pågældende allerede har overtrådt ordensbekendtgørelsens § 3 flere gange, og at der er fare for gentagelse.

4. I Gadejuristens henvendelse af 12. januar 2011 anføres det bl.a., at bøden for overtrædelse af zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2, og zoneforbud efter § 6, stk. 3, efter Gadejuristens opfattelse bør differentieres. Rigsadvokaten forstår henvendelsen således, at bøden for overtrædelse af zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3, efter Gadejuristens opfattelse bør være lavere end den foreslåede bøde for overtrædelse af zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Det bemærkes i den forbindelse, at Rigsadvokatmeddelelse nr. 10/2005 som nævnt ovenfor ikke indeholder vejledende retningslinjer om bødepåstanden ved overtrædelse af zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3, og Rigsadvokatens redegørelse indeholder heller ikke forslag herom.

Rigsadvokaten har drøftet anvendelsen af ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3, på et møde i anklagemyndighedens fagudvalg om særlovskriminalitet den 2. februar 2011, og det blev i den forbindelse oplyst, at bestemmelsen sjældent anvendes i politikredsene.

Rigsadvokaten finder på denne baggrund, at der ikke er grundlag for at fastsætte en ny vejledende bødetakst for overtrædelse af zoneforbud efter § 6, stk. 3, i Rigsadvokatmeddelelse nr. 10/2005.

Rigsadvokaten skal samtidig bemærke, at en bøde for overtrædelse af zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 3, efter Rigsadvokatens opfattelse i givet fald som udgangspunkt bør være lavere end den foreslåede bøde for overtrædelse af zoneforbud efter § 6, stk. 2. Et zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2, forudsætter således, at ordensbekendtgørelsens § 3 om gadeuorden mv. er overtrådt flere gange, mens et zoneforbud efter § 6, stk. 3, alene forudsætter, at den pågældende i oftere gentagne tilfælde har fået et påbud efter § 6, stk. 1, om f.eks. ikke at stå stille et bestemt sted.

Det tilføjes, at straffastsættelsen i en konkret sag om overtrædelse af ordensbekendtgørelsen, herunder § 6, stk. 3, i sidste ende henhører under domstolene.”

2. For så vidt angår den øvrige del af henvendelsen fra Gadejuristen bemærkes følgende:

2.1. Gadejuristen anfører, at en forhøjelse af bødeniveauet for overtrædelse af forbud efter ordensbekendtgørelsens § 6 vil ramme socialt udsatte hjemløse, stofmisbrugere og prostituerede, der opsøger Vesterbros sociale tilbud.

Gadejuristen opfordrer til, at det sikres, at de pågældende grupper ikke rammes af det forhøjede bødeniveau. Gadejuristen opfordrer i den forbindelse til, at det sikres, at politiets anvendelse af forbud over for disse grupper standses.

Gadejuristen beskriver endvidere Københavns Politis anvendelse af forbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2, således som Gadejuristen opfatter den. Gadejuristen anfører i den forbindelse bl.a., at der efter Gadejuristens opfattelse ikke foretages den fornødne partshøring i sådanne sager.

Gadejuristen anfører endelig, at anvendelse af forbud og bøde over for de nævnte socialt udsatte grupper ikke løser ordensmæssige problemer, men blot forværrer dem.

2.2. Om Københavns Politis anvendelse af bestemmelsen i ordensbekendtgørelsens § 6 i relation til prostituerede kan der henvises til Justits-

ministeriets besvarelse af 15. november 2010 af spørgsmål nr. 110 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Som det fremgår af besvarelsen, har Københavns Politi oplyst, at reglerne i ordensbekendtgørelsen om udstedelse af bøder alene benyttes over for de prostituerede i tilfælde, hvor der udvises en meget støjende og generende adfærd, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden. Endvidere vil det sædvanligvis kun forekomme i gentagelsestilfælde, idet det forinden gennem dialog bliver forsøgt at forklare de pågældende, at den udviste adfærd må betragtes som ordensforstyrrende og dermed i strid med ordensbekendtgørelsen.

Det er endvidere anført i den nævnte besvarelse, at den adfærd, der i sådanne tilfælde kan være tale om, eksempelvis er, når de prostituerede i grupper udviser støjende og krænkende adfærd ved råben og skrigen eller på provokerende måde forulemper personer, der ikke ønsker at få tilbudt seksuelle ydelser fra de prostituerede. Prostituerede kvinder, der blot er til stede uden at udvise en adfærd som beskrevet, vil således ikke efter politiets praksis få en bøde.

Når det gælder spørgsmålet om Københavns Politis sagsbehandling i forbindelse med meddelelse af forbud, herunder spørgsmålet om partshøring, kan der henvises til Justitsministeriets besvarelse af 15. februar 2011 af spørgsmål nr. 411 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

2.3. Justitsministeriet har i øvrigt til brug for besvarelsen af nærværende spørgsmål indhentet en udtalelse fra Københavns Politi, der bl.a. har oplyst følgende:

”Det kan bekræftes, at Københavns Politi anvender forbud i samme moderate omfang over for de øvrige udsatte persongrupper på Vesterbro som over for prostituerede. Det er også i forhold til disse persongrupper politiets udgangspunkt at anvende dialog og henstillinger frem for advarsler, forbud og bøder.

Lokalpolitiet på Vesterbro har således et godt kendskab til mange af de socialt udsatte personer, der færdes i området, og det er politiets opfattelse, at det i vidt omfang lykkes at løse de ordensmæssige problemer i bydelen i forhold til disse grupper uden anvendelse af forbud og bøder.

Det indgår i politiets overvejelser, at mange af de socialt udsatte er ude af stand til at betale bøder, hvorfor anvendelse af forbud og bøder generelt har en ringe effekt over for netop disse personer. Lokalpolitiet tilstræber derfor ved anvendelse af forbud og bøder så vidt muligt at anvende disse mod personer, der skønnes at være i besiddelse af midler til betaling, f.eks. personer, der mistænkes for ikke blot at besidde, men tillige at handle med, euforiserende stoffer.

Det har ikke været muligt på kort tid at udarbejde en talmæssig opgørelse, men en foreløbig gennemgang af meddelte bøder i Station Citys område (fraregnet området omkring Nørreport Station/Israels Plads) viser, at der i 2010 i alt er meddelt ca. 150 bøder for overtrædelse af forbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2 og 3. Disse bøder er for langt hovedpartens vedkommende meddelt på Vesterbro. Ca. 50 af bøderne vedrørte udenlandske prostituerede, og der er således i 2010 udstedt ca. 100 bøder til andre persongrupper, svarende til ca. 10 bøder om måneden.”

2.4. Jeg finder ikke grundlag for at foreslå, at den forhøjelse af bødeniveauet for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen, der tilsigtes med lovforslaget, ikke skal gælde for den persongruppe, der er nævnt i henvendelsen fra Gadejuristen, eller i øvrigt at foreslå ændringer med hensyn til den praktiske behandling af sager om denne persongruppes overtrædelse af bekendtgørelsen.

Det bemærkes, at bøder til unge under 18 år og personer med særlig lav indtægt også efter en eventuel vedtagelse af lovforslaget vil blive nedsat til det halve beløb i overensstemmelse med Rigsadvokatens retningslinjer for anklagemyndighedens sanktionspåstande i sager om overtrædelse af ordensbekendtgørelsen.